Australiskt körsbär

Syzygium paniculatum

I korthet

- *Syzygium paniculatum (syn. Eugenia paniculata)* – myrtenväxter (Myrtaceae).
- Hemma på en smal kustremsa i New South Wales i östra Australien.
- Vintergrönt träd med små, blanka blad; de nya skotten är rödaktiga till kopparröda.
- Vita blommor med många ståndare på sommaren; sedan purpurröda, äggformade frukter.
- På sommaren ute, på vintern ljust och frostfritt inne vid ca 10–15 °C.
- Tål beskärning väl och kan beskäras året runt.
- Fröna blötläggs över natten; ett frö kan ge flera groddplantor.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av australiskt körsbär har du grunden till en vintergrön bonsai med små, blanka blad och rödaktiga skott som du själv formar från den första groddplantan. Groddplantorna brukar visa sig efter några veckor – och ibland kommer flera upp ur samma frö. Trädet växer kraftigt och tål beskärning väl, så formen kan byggas upp i lugn takt år för år. Vita blommor och purpurröda frukter kommer när plantan har blivit äldre.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Australiskt körsbär (*Syzygium paniculatum*) är ett vintergrönt träd i familjen myrtenväxter; i handeln säljs det ofta under det äldre namnet Eugenia. Det är hemma på en smal kustremsa i New South Wales i östra Australien, där det växer i kustnära regnskog, och det räknas i dag som sårbart i naturen. Bladen är små, blanka och mörkgröna; nya skott är rödaktiga till kopparröda innan de blir gröna – särskilt när plantan står ljust. På sommaren kommer vita blommor med många långa ståndare som hos myrten, och sedan äggformade, purpurröda frukter. En särskild egenskap är att ett enda frö ofta innehåller flera groddar, så att flera groddplantor kan komma upp ur samma frö. Den kraftiga tillväxten och den goda toleransen mot beskärning gör arten lämplig för bonsai.

Förökning

Fröna kan sås inomhus året runt, helst på våren eller hösten. De tål dåligt att torka ut och bör sås snabbt. Lägg dem i ljummet vatten över natten – det mjukar upp skalet – och så dem sedan cirka 1 cm djupt i fuktig såjord eller kokossåmull med lite avstånd emellan. Ställ såbrättet ljust och varmt och håll odlingsmediet jämnt fuktigt men inte blött. Groddplantorna brukar visa sig efter några veckor; inte alla frön gror. Kommer flera groddplantor upp ur samma frö kan de delas försiktigt när de har fått sina första riktiga blad och skolas om till egna krukor med pikeringsjord.

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

Placering och ljus

Australiskt körsbär vill ha det ljust till soligt. Från mitten av maj, när det inte längre finns risk för nattfrost, till slutet av september står det bäst ute på en ljus plats; varma dagar skyddas det mot den skarpaste middagssolen så att rotklumpen inte torkar ut. Står det för mörkt förlorar de nya skotten sin rödaktiga färg.

Vattning och näringsämnen

Trädet växer kraftigt och har en stor vattenförbrukning: Vattna rikligt under växtsäsongen, men låt odlingsmediet torka lätt i ytan före nästa vattning. På vintern vattnas mer sparsamt. När luften inomhus är torr sprejas bladen då och då med rent regnvatten i rumstemperatur. Från april till september ges flytande bonsainäring var fjärde vecka.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Rötterna växer kraftigt, så unga plantor planteras om vartannat år på våren, och samtidigt beskärs rötterna.

Beskärning

Australiskt körsbär tål beskärning väl och kan beskäras året runt. Bladen sitter parvis: När ett skott har bildat 3–4 bladpar skärs det tillbaka till 1–2 bladpar. Ta bort skott som växer in i kronan eller ut ur formen, och gallra kronan så att den förblir ljus och öppen. Blommorna kommer på korta, förvedade skott – vill du ha blommor ska du låta några av dem sitta kvar.

Övervintring

I en skål tål australiskt körsbär inte frost. Ta in trädet innan nattemperaturen sjunker under cirka 5 °C och ställ det så ljust som möjligt vid cirka 10–15 °C. Undvik drag och stora temperaturväxlingar. Vattna sparsamt så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. Från mitten av maj kan det stå ute igen.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt såmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.